Του Αλέκου Ράπτη

Με αφορμή την Ημέρα Μνήμης των θυμάτων του Ολοκαυτώματος, που καθιερώθηκε να γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 27 Ιανουαρίου, ο Αλέκος Ράπτης γράφει σήμερα για όλους εκείνους τους συνανθρώπους μας, που έζησαν την κόλαση και έσβησαν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Για να τιμήσουμε τη μνήμη τους και για να μην ξεχνάμε.

Καθώς χάνουμε και τους τελευταίους από αυτούς που επέστρεψαν από την κόλαση, χάνουμε και ένα συγκεκριμένο είδος σχέσης που είχαμε με την ιστορία του Ολοκαυτώματος.

Η ερμηνεία του Ολοκαυτώματος αποτελεί μέχρι και σήμερα το πρωτεύον ζήτημα προκειμένου να κατανοήσει κανείς τη Γερμανία κατά τη ναζιστική περίοδο. Κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος οι γερμανοί ναζί εξολόθρευσαν έξι εκατομμύρια Εβραίους. Η ναζιστική Γερμανία του Χίτλερ κληρονόμησε μια ιδεολογική πόλωση, με φλογερό εθνικισμό και έναν λυσσαλέο αντι–μαρξισμό, αντικομουνισμό, που αναδύθηκε κατά τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα και κλιμακώθηκε στη διάρκεια του Α’ Π.Π.

Για μια «καθαρή λύση» το 1933, χωρίς Κομμουνιστές και Εβραίους

Η μαζική έξοδος Εβραίων, αριστερών καλλιτεχνών και διανοουμένων από τη Γερμανία άρχισε τους πρώτους μήνες του 1933, σχεδόν αμέσως μετά την άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία στις 30 Ιανουαρίου της ίδιας χρονιάς. Οι μεγαλύτεροι εχθροί του νέου καθεστώτος και του συστήματος τρομοκρατίας, που εφαρμόστηκε στους πρώτους μήνες της ναζιστικής βαρβαρότητας, δεν ήταν μόνο οι Εβραίοι, αλλά και οι κομμουνιστές. Οι αντικομουνιστικές διώξεις οδήγησαν στη σύλληψη περίπου 10.000 μελών και οπαδών του κομμουνιστικού κόμματος, που εκτοπίστηκαν στα νεοανεγερθέντα στρατόπεδα συγκέντρωσης, στο Νταχάου κ.λπ.

Στη δεκαετία του ‘30, ο Χίτλερ και η ναζιστική συμμορία του είχαν επιτύχει το αρχικό πολιτικό σκέλος της εξόντωσης, είτε απομονώνοντας νομικά, οικονομικά και διοικητικά τους Εβραίους στο εσωτερικό της χώρας, είτε εξαναγκάζοντάς τους να μεταναστεύσουν στο εξωτερικό. Ο αποκλεισμός των Εβραίων λειτούργησε με τα συγκαταβατικά βλέμματα της γερμανικής κοινωνίας, μέσα από τους γιατρούς, τους δασκάλους, τις εκκλησίες (καθολική και προτεσταντική) και επεκτάθηκε σε όλο το φάσμα των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτισμικών ομάδων και συλλογικών οργανώσεων.

Χάινριχ Χάινε: «Εκεί όπου καίνε βιβλία, μία μέρα θα καίνε και ανθρώπους»

Στις 10 Μαΐου 1933 στο πλακόστρωτο της Μπέμπελπλατς, μπροστά από το κτίριο του πανεπιστημίου Humboldt στο Βερολίνο, γερμανοί φοιτητές και οι καθηγητές τους, μαζί με την Εθνικοσοσιαλιστική Γερμανική Φοιτητική Ένωση, τη Ναζιστική Φοιτητική Ένωση, τα μέλη της SD και των SS, παρουσία του Γιόζεφ Γκαίμπελς, υπουργού προπαγάνδας και εκπαίδευσης του Γ΄Ράιχ, έκαψαν 20.000 βιβλία.

Η όλη ενέργεια είχε σκηνοθετηθεί από τους ναζί «ως τελετουργία», καθώς η Χιτλερική Νεολαία είχε ανάψει τις φωτιές, μεταφέροντας με αμαξίδια τα βιβλία που επρόκειτο να καούν, υπό τους ήχους των ταμπούρλων. Περισσότεροι από 2.500 συγγραφείς, πετάχτηκαν στη φωτιά.

Μέχρι τις 11.00 το βράδυ της ίδιας μέρας, τα βιβλία των Μπέρτολτ Μπρεχτ, Σίγκμουντ Φρόιντ, Άλμπερτ Αινστάιν, Χάινριχ Χάινε, Φράντς Κάφκα, Κάρλ Μαρξ, Άρνολντ Τσβάιχ, Στέφαν Τσβάιχ, Χάινριχ Μαν, Τόμας Μαν, Έριχ Μαρία Ρεμάρκ, Έριχ Κέστνερ, Κουρτ Τουχόλσκι, Καρλ Κάουτσκι, Καρλ φον Οσιέτσκι, Φραντς Βέρφελ, Έρνεστ Χεμινγουέι, Τζακ Λόντον, Βίκτωρ Ουγκώ, Ντ. Χ. Λώρενς, Χ. Τζ. Γουέλς, Λέων Τολστόι, Φίοντορ Ντοστογιέφσκι είχαν γίνει στάχτη μέσα στη φωτιά.

Το ίδιο βράδυ εκείνης της ναζιστικής μέρας, ο υπουργός Εκπαίδευσης του Λαού και Προπαγάνδας Γιόζεφ Γκαίμπελς στο Βερολίνο, θα πει: «ο αιώνας του ακραίου εβραϊκού διανοουμενισμού τελείωσε και η γερμανική επανάσταση άνοιξε και πάλι τον δρόμο στο γερμανικό ον». Και μέχρι να φθάσει η «Τελική Λύση», τα λόγια του Χάινριχ Χάινε (ενός από τους σημαντικότερους ποιητές του γερμανικού ρομαντισμού τον 19ου αιώνα), που είχε πει:**«εκεί όπου καίνε βιβλία, μία μέρα θα καίνε και ανθρώπους»,** δεν έφευγαν από τον νου κανενός από τους συγγραφείς των καμένων βιβλίων.

Το 1938, τα σκυλιά της Χιτλερικής Νεολαίας ουρλιάζουν στη «Νύχτα των Κρυστάλλων»

Πέντε χρόνια αργότερα θα εκδηλωνόταν η «Νύχτα των Κρυστάλλων», (Kristallnacht) που αποτέλεσε το ναζιστικό πανεθνικό πογκρόμ στις 9- 10 Νοεμβρίου 1938 εναντίον των Εβραίων της Γερμανίας. Μονάδες των Ταγμάτων Εφόδου και της Χιτλερικής Νεολαίας σε όλη τη Γερμανία και τις προσαρτημένες περιοχές, ενεπλάκησαν στην καταστροφή εβραϊκών κατοικιών και επιχειρήσεων, κάνοντας θρύψαλα τις γυάλινες βιτρίνες περίπου 7.500 επιχειρήσεων, λεηλατώντας τα εμπορεύματά τους, ενώ κατέστρεψαν 1.574 συναγωγές (σχεδόν όλες όσες υπήρχαν στη Γερμανία), καθώς και πολλά εβραϊκά κοιμητήρια, που βεβηλώθηκαν με μανία σε διάφορες περιοχές του γερμανικού Ράιχ.

Αρκετοί Εβραίοι ξυλοκοπήθηκαν μέχρι θανάτου, ενώ άλλοι εξαναγκάστηκαν να παρακολουθήσουν αυτές τις δολοφονίες. Δύο εβδομάδες αργότερα, μετά τη «Νύχτα των Κρυστάλλων», η επίσημη εφημερίδα των SS «Das Schwarze Korps» αποτιμούσε αυτό το «αρχικό δείγμα» στο ψυχολογικό ισοδύναμο της γενοκτονίας αναφέροντας ότι: «Οι Εβραίοι πρέπει να εκδιωχθούν από τις κατοικημένες περιοχές και να απομονωθούν σε χώρους όπου θα ζουν με τους ομοφύλους τους… έτσι απομονωμένα αυτά τα παράσιτα… θα βουλιάξουν στη φτώχεια… θα κληθούμε να αντιμετωπίσουμε την επιτακτική ανάγκη της εξόντωσης του εβραϊκού υποκόσμου, με τον ίδιο τρόπο που συνηθίζουμε να εξοντώνουμε κάθε άλλο εγκληματία, δηλαδή διά πυρός και σιδήρου με την καθοδήγηση της κυβέρνησής μας, του νόμου και της τάξης. Το αποτέλεσμα θα είναι το οριστικό τέλος της παρουσίας του Εβραϊσμού στη Γερμανία, ο ολοκληρωτικός αφανισμός του».

Phoca PDF

Ο Χίτλερ ως αγκιτάτορας και προπαγανδιστής στη χειραγώγηση του ναζιστικού πλήθους

Η γοητεία, που ασκούσε ο Χίτλερ στη μεγάλη πλειονότητα των Γερμανών, προερχόταν από το περιεχόμενο του μηνύματός του, που εδραζόταν στα τρία βασικά υπεριστορικά δόγματα, την απόλυτη καθαρότητα της φυλετικής κοινότητας (Άρια φυλή), την τελική συντριβή του μπολσεβικισμού – πλουτοκρατίας και τη χιλιαστική λύτρωση (χιλιετές Ράιχ). Σε καθένα από αυτά τα τρία υπεριστορικά δόγματα ο κοινός παρονομαστής, που αντιπροσώπευε την επιτομή του κακού, ήταν ο Εβραίος. Κατ΄αυτή την έννοια ο Χίτλερ ήταν ο θεόσταλτος ηγέτης, που μαχόταν στους τρεις άξονες τον αιώνιο ιστορικό εχθρό: τον Εβραίο. Καθώς το καθεστώς αυτό βρισκόταν σε διαρκή κίνηση, ο Εβραίος χρησίμευε ως μύθος που κινητοποιούσε διαρκώς τα ναζιστικά πλήθη.

Το γερμανικό ναζιστικό σύστημα συνολικά είχε παράγει μια αντιεβραϊκή κουλτούρα η οποία είχε τις ρίζες της στον ιστορικό γερμανικό και ευρωπαϊκό χριστιανικό αντισημιτισμό, παράλληλα δε είχε υποσκάψει, διαβρώνοντας τα θεμέλια της συλλογικής και ατομικής συμπεριφοράς.

Ο απλός γερμανός πολίτης στο ναζιστικό κράτος ήταν ο συνεχιστής μιας πρωτοφανούς και θανατηφόρας πολιτικής κουλτούρας, που θα παρήγαγε πρόθυμους δολοφόνους, στη ναζιστική κοινωνία, που είχε περάσει πλέον στη βαρβαρότητα και στη ριζική αλλαγή, στα θέματα των αντιλήψεων και της ηθικής.

Η Ευρώπη το 1939 σαν ένα απέραντο γερμανικό ναζιστικό στρατόπεδο συγκέντρωσης

Το 1939 ο κόσμος των αχαλίνωτων παρορμήσεων και της βαναυσότητας περικλείεται με αγκαθωτό συρματόπλεγμα στα απέραντα γερμανικά ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης, καρφωμένα θαρρείς στην καρδιά της πολιτισμένης Ευρώπης και του Διαφωτισμού. Σε αυτό τον κόσμο των ναζιστικών στρατοπέδων συγκέντρωσης, ο ανθρώπινος πόνος και τα βασανιστήρια δεν ήταν φαινόμενα έκτακτα ή περιστασιακά -αντίθετα αποτελούσαν τον κανόνα.

Η εικόνα ενός Εβραίου από τη Γερμανία, την Ουγγαρία, τη Ρωσία, την Τσεχοσλοβακία ή από την Ελλάδα, που υποφέρει ή που μόλις έχει σφαγιασθεί, όπως και αυτή ενός ρώσου στρατιώτη ή ενός Πολωνού, δεν προκαλούσε πλέον συναισθήματα οίκτου, αλλά γινόταν δεκτή, σύμφωνα με τη γερμανική ναζιστική εκδοχή, με ψυχρότητα και ικανοποίηση από τους Γερμανούς, ως ένα ακόμη βήμα για την πραγμάτωση ενός οράματος καταστροφής και αναδημιουργίας, για μια νέα Γερμανία, για μια νέα γερμανοκρατούμενη Ευρώπη.

Αυτή η γερμανοκρατούμενη Ευρώπη θα ήταν το απέραντο στρατόπεδο συγκέντρωσης, όπου οι Γερμανοί θα ήταν οι φρουροί του, ενώ οι υπόλοιποι λαοί (με εξαίρεση «κάποιους προνομιούχους Άριους Βορειοευρωπαίους») θα ήταν πτώματα, σκλάβοι ή κρατούμενοι.

Η μαζική πρακτική των εκτελέσεων από τους Γερμανούς, η επαναφορά του φαινομένου της δουλείας και η νοσηρή αντίληψη για τη χρησιμοποίηση των «υπανθρώπων» κατά το δοκούν, μας υποδηλώνει ότι το στρατόπεδο συγκέντρωσης υπήρξε το «σήμα κατατεθέν» της ναζιστικής Γερμανίας, καθώς και το πρότυπο για «ένα χιλιόχρονο Ράιχ».

Άουσβιτς 1942 – 1945, τα ημερολόγια της φρίκης

Μετά τον πόλεμο βρέθηκαν τρία ημερολόγια, θαμμένα κοντά στα κρεματόρια του (Άουσβιτς) – Μπιρκενάου. Το ένα απ΄αυτά ανήκε στον Zalman Gradowski, που το 1942 είχε εκτοπιστεί εκεί μαζί με όλη την οικογένειά του. Οι Γερμανοί θανάτωσαν στους θαλάμους αερίων όλη την οικογένεια του, ενώ τον ίδιο τον έστειλαν στη Sonderkommando «ειδική μονάδα χειρισμού». Στη Sonderkommando, ομάδες Εβραίων κρατουμένων αναγκάζονταν να εκτελούν ποικίλα καθήκοντα στους θαλάμους αερίων και στα κρεματόρια του ναζιστικού στρατοπέδου.

Σε ένα από τα τέσσερα σημειωματάρια, που έκρυψε ο Gradowski, πριν θανατωθεί και αυτός στο Άουσβιτς το 1944, καταγράφει πώς μια ομάδα από δύστυχους και ανυπεράσπιστους Τσέχους Εβραίους οδηγήθηκε και πώς θανατώθηκε στους θαλάμους αερίων: *«Κείτονταν στο σημείο όπου είχαν πέσει, κουλουριασμένοι, ανακατωμένοι σαν κουβάρι... σε ένα σημείο ξεπρόβαλλε ένας ώμος, με το κεφάλι και τα πόδια μπλεγμένα με τα υπόλοιπα πτώματα. Και λίγο πιο πέρα, μόνο ένα χέρι και ένα πόδι προεξείχαν, με το υπόλοιπο σώμα θαμμένο σ΄ αυτή τη βαθιά θάλασσα* πτωμάτων... *τρεις έγκλειστοι ετοιμάζουν το πτώμα της γυναίκας. Ο ένας ψάχνει στο στόμα της με μια τανάλια στο χέρι, αναζητώντας χρυσά δόντια. Όταν τα βρει, τα τραβά, σκίζοντας μαζί τους και λίγη σάρκα. Ένας άλλος της κόβει τα μαλλιά, ενώ ο τρίτος τραβά βιαστικά τα σκουλαρίκια, προκαλώντας συχνά αιμορραγίες... Με τανάλιες αφαιρούν επίσης τα δαχτυλίδια που δεν βγαίνουν εύκολα από τα δάχτυλα. Έπειτα την βάζουν στο βαγονέτο... Δύο άνδρες πετούν εκεί τα πτώματα λες και είναι κούτσουρα... τα δολοφονημένα παιδιά στοιβάζονται σε έναν μεγάλο σωρό, κι έπειτα τα προσθέτουν, τα πετούν πάνω στα πτώματα των ενηλίκων. Έπειτα ανοίγουν την πόρτα του φούρνου και σπρώχνουν μέσα την πλάκα (με τα πτώματα). Τα μαλλιά είναι το πρώτο πράγμα που αρπάζει φωτιά. Έπειτα από λίγα δευτερόλεπτα μέσα στις φλόγες αρχίζει να καίγεται και το δέρμα... όλο το σώμα καίγεται πλέον –η δυνατή φωτιά έχει κάψει το δέρμα και το λίπος πέφτει τσιρίζοντας τις φλόγες... η κοιλιά εξαφανίζεται, έντερα και εντόσθια καίγονται γρήγορα, μέσα σε λίγα λεπτά δεν υπάρχει ούτε ίχνος τους. Αυτό που καίγεται πιο αργά απ΄όλα είναι το κεφάλι: δύο μικρές γαλάζιες φλόγες βγαίνουν από τις κόγχες των ματιών – είναι το μυαλό που καίγεται... η όλη διαδικασία διαρκεί είκοσι λεπτά, κι ένα ανθρώπινο ον, ένα σύμπαν, έχει μετατραπεί σε στάχτη».*

Σαν να μην υπήρξαν ποτέ Αυτοί που χάθηκαν για πάντα

Μέχρι το τέλος του πολέμου, οι γερμανοί ναζί και οι ευρωπαίοι συνεργάτες τους είχαν δολοφονήσει 5.000.000 – 6.000.000 Εβραίους, εκ των οποίων οι 77.000 ήταν Έλληνες Εβραίοι. Από αυτούς τους δολοφονημένους ανθρώπους, περίπου 1.500.000 δεν ήταν καν 14 χρονών.

Το Ολοκαύτωμα σημάδεψε τραγικά την εβραϊκή κοινότητα, της πόλης των Ιωαννίνων, που υπέστη ολοκληρωτική καταστροφή κατά 91%, από τους γερμανούς ναζί κατακτητές, αφού, εκτός από τις υλικές ζημιές

Phoca PDF

και τις απώλειες στα περιουσιακά της στοιχεία, ο φόρος αίματος, ήταν αρκετά βαρύς. Από τους 2.000 Γιαννιωτοεβραίους συμπολίτες μας, που εκτοπίστηκαν στα στρατόπεδα θανάτου, του Άουσβιτς και του Μπιρκενάου, οι 1850 έγιναν στάχτη και χάθηκαν για πάντα, ενώ επέζησαν από τη φρίκη των γερμανικών ναζιστικών στρατοπέδων συγκέντρωσης μόνο 163.

Από τους λίγους, κάποιες εκατοντάδες χιλιάδες Εβραίοι της Ευρώπης, που επέζησαν του πολέμου, ξανάχτισαν τη ζωή τους, έκρυψαν αποφασιστικά τις ουλές που άφησε η ναζιστική βαρβαρότητα στα κορμιά τους και προσπάθησαν να ζήσουν τις χαρές και τις λύπες της καθημερινής ύπαρξης.

Αρκετές δεκαετίες αργότερα πολλοί ανέτρεχαν στο παρελθόν, μόνο όταν βρίσκονταν μαζί με ανθρώπους που βίωσαν τις ίδιες φριχτές εμπειρίες της ναζιστικής βαρβαρότητας, των στρατοπέδων συγκέντρωσης. Άλλοι παρουσιάστηκαν σε δίκες, άλλοι προτίμησαν την σιωπή. Όποιο δρόμο κι αν επέλεξαν, εκείνα τα τρομακτικά χρόνια του ναζισμού θα παραμένουν για πάντα χαραγμένα στις ψυχές τους, θυμίζοντάς τους τον υπέρτατο βιωματικό τρόμο του μισητού Γερμανικού ναζισμού.

Οι σημερινοί νοσταλγοί της μισητής ναζιστικής σβάστικας

Ωστόσο, αν και έχουν περάσει 74 χρόνια από τον τερματισμό του Β’ Π.Π. και τη συντριβή του φασισμού και του ναζισμού, οι νοσταλγοί της ναζιστικής σβάστικας, στην Ευρώπη και στην Ελλάδα, συνεχίζουν να αναγράφουν στους τοίχους τον μισητό αγκυλωτό σταυρό, βαδίζοντας πλάι – πλάι με την ακροδεξιά, τους θιασώτες του ναζισμού και τους κάθε λογής αρθρογράφους – αρνητές του Ολοκαυτώματος.

«Ποια είναι η διαφορά μεταξύ του σημερινού νεοναζισμού από τον ναζισμό του παρελθόντος;» ρώτησαν κάποτε τον Ουμπέρτο Έκο, για να λάβουν την καυστική του απάντηση: «Η μόνη διαφορά τους έγκειται στο γεγονός ότι οι ναζί σκότωσαν εκατομμύρια ανθρώπους, ενώ οι απόγονοί τους έχουν καταφέρει να κάψουν ζωντανούς, να σκοτώσουν και να κακοποιήσουν μερικές εκατοντάδες».

ΠΗΓΗ: **Ηπειρωτικός Αγών, 27.1.2019**

Phoca PDF